

TARTALOM

▪ Előszó	9
1. FEJEZET / A KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁS GYAKORLATÁNAK ÉS ELMÉLETÉNEK FEJLŐDÉSE	
▪ 1.1 A környezet, erőforrásgazdálkodás, környezetvédelem <i>Füle Miklós</i>	11
▪ 1.2 Természeti erőforrások csoportosítása <i>Csigéné Nagypál Noémi</i>	13
▪ 1.3 A természeti tőke fogalma <i>Csigéné Nagypál Noémi</i>	14
▪ 1.4 Fenntartható hozam a megújuló erőforrások használatában <i>Bartus Gábor</i>	16
▪ 1.5 Nem megújuló erőforrások gazdaságtana <i>Bartus Gábor</i>	20
1.5.1 <i>Az ásványvagyon kategóriái</i>	20
1.5.2 <i>A nem megújuló erőforrások kitermelésére vonatkozó szabályok</i>	21
▪ 1.6 Társadalmi-gazdasági anyagáramlás <i>Herczeg Márton</i>	24
▪ 1.7 A környezeti válság <i>Füle Miklós</i>	29
1.7.1 <i>A környezeti válság kialakulásának főbb okai</i>	30
1.7.2 <i>Modellkísérletek a környezeti válság kezelésére</i>	32
1.7.3 <i>A környezeti válságra adott válaszok</i>	33
▪ 1.8 Az Európai Unió környezeti aktivitása <i>Füle Miklós</i>	37
▪ 1.9 Környezetvédelem Magyarországon <i>Füle Miklós</i>	38
▪ 1.10 A gazdaság és a természeti környezet közötti viszony megközelítési módjai <i>Szlávik János</i>	39
1.10.1 <i>Ökológiai közgazdaságtan, környezetgazdaságtan</i>	39
1.10.2 <i>A gazdaság és a bioszféra viszonya</i>	40
1.10.3 <i>Gazdasági növekedés, társadalmi fejlődés</i>	42
1.10.4 <i>A természeti tőke mérhetősége és eltérő értelmezései</i>	47
▪ 1.11 Ellenőrző kérdések	54
2. FEJEZET / FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS, FENNTARTHATÓSÁGI MUTATÓK <i>Szlávik János</i>	
▪ 2.1 A fenntartható fejlődés fogalma és értelmezései	55
▪ 2.2 A fenntarthatóság szintjei	63
▪ 2.3 A fenntartható fejlődés indikátorai	65
2.3.1 <i>Nettó Gazdasági Jólét Index</i>	67
2.3.2 <i>Fenntartható Gazdasági Jólét Indexe</i>	68
2.3.3 <i>Valódi Fejlődés Indikátor</i>	69
2.3.4 <i>Magyar GPI-számítások</i>	74
2.3.5 <i>Az ENSZ fenntartható fejlődési mutatószám rendszere</i>	76
2.3.6 <i>Helyi-kisregionális fenntarthatósági indikátorkészlet</i>	80
▪ 2.4 <i>Ökológiai lábnyom, a Humán fejlődés indexe</i>	81
▪ 2.5 A humán fejlődés mutatója	83
▪ 2.6 Ellenőrző kérdések	83

3. FEJEZET / KÖRNYEZETÉRTÉKELÉS <i>Csigéné Nagypál Noémi</i>	
▪ 3.1 A monetáris környezetértékelés szükségessége, alkalmazási területei	85
▪ 3.2 A környezetértékelés sajátos megközelítésének okai	87
▪ 3.3 Értékmegközelítés a környezetértékelés során (A teljes gazdasági érték)	89
▪ 3.4 Környezetértékelési módszerek és alkalmazásuk	94
3.4.1 A környezetértékelési módszerek csoportosítása	94
3.4.2 Költségalapú módszerek	95
3.4.3 Egyéni preferenciák alapján értékelő módszerek	96
3.4.4 A haszonátvitel (benefittranszfer) módszere	111
▪ 3.5 A költség-haszon és költséghatékonyság-elemzés	112
3.5.1 A költség-haszon elemzés	112
3.5.2 A költséghatékonyság-elemzés	115
▪ 3.6 Ellenőrző kérdések	117
4. FEJEZET / KÜLSŐ GAZDASÁGI HATÁSOK (EXTERNÁLIÁK) ÉS A KÖRNYEZETSZABÁLYOZÁS ELMÉLETI ALAPJAI <i>Szlávik János</i>	119
▪ 4.1 A külső gazdasági hatások (externáliák) fogalma és jellemzői	120
4.1.1 A külső gazdasági hatások típusai	123
4.1.2 Az externáliák gazdaságilag optimális nagysága	126
4.1.3 Környezetszennyezés saját károkozással	128
▪ 4.2 A környezetszabályozás szükségessége és ennek megjelenése a közgazdasági elméletekben	131
▪ 4.3 Állami szabályozási módok (elméleti alapok)	134
4.3.1 Közvetlen szabályozás, normák	135
4.3.2 A közgazdasági, piaci eszközök alkalmazása	137
▪ 4.4 Magánmegoldások (Coase-tétel)	138
▪ 4.5 Ellenőrző kérdések	143
5. FEJEZET / KÖRNYEZETI STRATÉGIÁK <i>Pálvölgyi Tamás</i>	145
▪ 5.1 A stratégiai megközelítés jelentősége: tervezhető-e az átmenet a fenntarthatóság felé?	146
5.1.1 Miért szükséges a stratégiaalkotás a környezetvédelemben?	146
5.1.2 Általános tudnivalók a stratégiákról és a stratégiakészítésről	152
▪ 5.2 A környezetvédelemben alkalmazható stratégiai tervezés eszközei	163
5.2.1 Stratégiai tervezési lánc	163
5.2.2 Stratégiai Környezeti Vizsgálat (SKV)	170
▪ 5.3 A környezeti stratégia integrálódása	184
▪ 5.4 Ellenőrző kérdések	185
6. FEJEZET / KÖRNYEZETPOLITIKA, KÖRNYEZETSZABÁLYOZÁS <i>Szlávik János</i>	
▪ 6.1 A gazdálkodás környezeti hatáslánca	187
▪ 6.2 A környezetpolitika fogalma és típusai	188
▪ 6.3 A környezetvédelmi szabályozás célja és formái	192
▪ 6.4 A környezetszabályozás főbb típusai	193
6.4.1 A közvetlen szabályozó eszközök	193
6.4.2 Közgazdasági vagy piaci eszközök (economic instruments)	194
6.4.3 A szabályozók kiválasztásának a kritériumai	200
6.4.4 Új fejlemények a környezetszabályozásban	204

▪ 6.5 A környezeti szabályozás eredménye és eszköze: a környezeti piac és a környezet(védelm)i szektor	206
▪ 6.6 Ellenőrző kérdések	209
7. FEJEZET / ÁTMENET A FENNTARTHATÓSÁGHOZ, A JÖVŐ STRATÉGIÁI <i>Szlávik János</i>	
▪ 7.1 A termelési lehetőségek környezeti határai	211
▪ 7.2 A fenntarthatóság és a növekedés viszonya <i>Csete Mária</i>	213
▪ 7.3 Átmenet a fenntarthatósághoz	221
7.3.1 A fenntarthatósági átmenet összetevői	223
7.3.2 Lehetséges növekedési modellek (a folyamatos növekedéstől a túllövésig)	232
▪ 7.4 Magyarország fenntarthatósági stratégiájának megalapozása (a Technológiai Előrettekintési Program, TEP)	235
7.4.1 A TEP nemzeti jövőképe	236
7.4.2 Jövőképek a természeti és az épített környezet megóvására és fejlesztésére	240
▪ 7.5 Az Európai Unió fenntartható fejlődési stratégiájáról	246
▪ 7.6 A jövő forгатókönyvei	249
▪ 7.7 Ellenőrző kérdések	250
▪ <i>Forrásjegyzék</i>	251
▪ <i>Tárgymutató</i>	259